

Ja til likestilt verneplikt

Taler
Ine Eriksen Søreide

Dato
5 mai 2013

Sted
Oslo

Omstendigheter
Høyres Landsmøte

1 Kjære landsmøte,

På ti små minutter rekker vi ikke noen reise rundt i verden. I stedet skal vi se på noen av de viktige prinsippene vi vil legge til grunn når utenriks- og
5 forsvarspolitikken for en ny regjering skal utformes. Programutkastet gir oss et godt utgangspunkt. Det kan bli regjeringspolitik, og det forplikter sterkt.

Verden er i forandring. Nettopp i tider med store og til dels raske forandringer er det uhyre viktig å føre en utenrikspolitikk som har en trygg forankring i et sett
10 verdier som vi møter alle land med. Respekt for menneskerettigheter, demokrati, rettsstat og ytringsfrihet skal ligge til grunn for norsk utenrikspolitikk.

Jeg savner noen ganger tydeligere signaler fra regjeringen i disse sakene. Det
15 gjelder både utviklingen i våre nærområder, som Russland, Ukraina og Hviterussland, og i land som Norge har tett utviklingssamarbeid med.

Når stater snur seg bort fra demokrati og respekt for menneskerettigheter, må Norge si i fra. Da må man ha et tydeligere budskap enn tidligere
20 utenriksminister Gahr Støre - mannen som har gitt oss uttalelsen: "Det er en dialog og et fokus og debatt vi skal ta med varsomhet, men med beslutsomhet". Riktignok sa han dette i en spørretime som svar på noe annet, men likevel ikke en ukjent språkføring fra ham.

25 Tenk dere at alle vi som sitter her ble arrestert fordi vi deltar på opposisjonens landsmøte. Tenk dere at vi ble forfulgt fordi vi skrev om Høyres politikk i avisen. Tenk dere at regjeringen stengte nettsidene våre.

30 Dette er virkeligheten i for mange land - også i land i nærheten av oss.

Kjære landsmøte,

Menneskerettigheter er ingen luksusvare. De kan ikke vente.

35

Få steder er dette satt mer på spissen enn i dagens Syria. Mer enn 70.000 mennesker er drept, og daglig flykter over 8.000 mennesker. Millioner er på flukt fra Syria og i Syria. UNHCR sier at situasjonen er verre enn noensinne. Jeg vil gi regjeringen ros for i dag å ha signalisert 100 millioner ekstra til humanitær innsats i Syria. Verdenssamfunnet er lammet i å finne en politisk løsning. Syria er en skamplett for det internasjonale samfunnet - dessverre uten noen enkel og klar løsning. Det aller viktigste Sikkerhetsrådet nå må gjøre, er å enes om tiltak for å sikre tilgang for nødhjelp til befolkningen - en tilgang som nå er nesten umulig.

45

For Høyre er et nært og godt forhold til våre nærmeste naboer, våre beste venner og våre viktigste allierte vår utenrikspolitiske hovedprioritet.

50

Maktforskyvning gjør at vi har behov for å søke nye allianser i tillegg til dem vi har, og vi må tenke og jobbe nytt internasjonalt. Men, det betyr også at vi skal stå fjellstøtt i de verdi- og interessefellesskap vi allerede er en del av. Norge skal forbli våre venners venn. Dette krever innsats, engasjement og konsistens over tid.

55

Sikkerhetspolitisk er NATO fortsatt bærebjelken for Norge. Alliansen er i stadig utvikling, og jeg vil påstå: stadig viktigere for Norge. Samtidig tilsier den sikkerhetspolitiske utviklingen at Norge både må være forberedt på å gjøre mer selv og levere mer innenfor allianserammen.

60

EØS-avtalen er vår livline til Europa. Den sikrer våre bedrifter markedsadgang og tilgang til europeisk arbeidskraft, den sikrer oss adgang til vårt eget kontinent - til jobb, til handel, til studier. Europa er ikke et annet sted. Europa er her.

65

EØS-avtalen har aldri vært Høyres førstevalg. Men så lenge en tettere tilknytning til EU er utenfor rekkevidde, er vi avhengige av EØS-avtalen.

Tidligere i landsmøtesesongen utlovet likevel både SV og Senterpartiet skuddpremie på vår viktigste internasjonale avtale. SV vil erstatte dagens EØS-avtale med «en mindre omfattende handels- og samarbeidsavtale med EU» og Senterpartiet fulgte opp med å ville melde Norge ut av Schengen umiddelbart og på sikt ut av EØS gjennom folkeavstemning.

Liv Signe Navarsete sa til VG i april at «vedtaket blir definitivt en sak for nye regjeringsforhandlinger.» Liv Signe, det kommer vel an på om du blir invitert til regjeringsforhandlinger... Statsministeren har på sin side avvist at dette skal forhandles om. Regjeringen driver altså med det Dagfinn Høybråten har kalt et «vandrende seminar» om Norges tilknytning til våre nærmeste naboer og viktigste handelspartnere. På borgerlig side trenger vi heldigvis ikke å sette av tid til sånne seminarer...

Men æres den som æres bør: Regjeringen har faktisk satt en rekord i EØS-sammenheng dette halvåret. Hvert halvår inviteres norske statsråder til å delta på EUs uformelle ministermøter, en god arena for å fremme norske synspunkter og etablere og pleie kontakt med kollegaer. Dette halvåret har norske statsråder blitt invitert til syv slike møter. De syv statsrådene har deltatt på tilsammen ett. Ett eneste ett. Og det er ikke første gang oppmøtet er dårlig. Dette har vi påpekt år etter år. Paradoksalt, når mantraet er å "utnytte handlingsrommet".

For Høyre er den europeiske arenaen viktig for å fange opp internasjonale utviklingstrekk, for å fremme norske interesser og sikre norsk medvirkning i å løse felles utfordringer. Ja, for å snakke Norge og norske interesser opp. Det er altså ikke statsrådene så interessert i å bruke tid på. I stedet bruker de tiden på å beskyldte oss for å snakke Norge ned.

Et av de største privilegiene ved å være leder av utenriks- og forsvarskomiteen er å få møte så mange av de kvinner og menn, sivile og militære, som utgjør det norske Forsvaret.

Enten jeg er ute på vinterøvelse en bikkjekald natt i Nord-Norge eller besøker soldatene våre i Afghanistan. Enten jeg møter våre skadde og friske veteraner som har gitt så mye i tjeneste for Norge, eller jeg er ombord i fregatten KNM Fridtjof Nansen, som onsdag om halvannen uke igjen setter kursen mot Adenbukta og piratbekjempelse, er det EN ting som står fram hos alle jeg snakker med: de gir ALT for at vi andre skal være trygge. De risikerer egen

trygghet og eget liv og for vår fred og frihet. Jeg vet at landsmøtet deler min takknemlighet for deres innsats, og jeg vil sende en spesiell hilsen til alle de i uniform som er ute i operasjoner på vegne av Norge verden over.

110

For Høyre er det avgjørende å styrke Forsvarets operative evne inn i fremtiden. Derfor må vi sikre Forsvaret tilstrekkelig finansiering, rett kompetanse, høyt treningsnivå og moderne materiell. Mens det er mye som er bra i det norske forsvaret i dag, ser vi likevel at regjeringen ikke lever opp til det glansbildet presenterer. For Høyre er forsvar en av statens aller viktigste oppgaver - det forplikter - og det skal vi levere på!

115

Landsmøte,

120

Det blir ikke revolusjon. En Høyre-ledet regjering vil prioritere Forsvaret høyere og føre en gjenkjennelig og realistisk utenrikspolitikk, men tuftet på tydeligere prioriteringer enn denne regjeringen. Vi vil bygge på lange historiske linjer, og aktivt bygge opp under de viktige internasjonale fellesskap Norge er avhengig av. En reformorientert og konstruktivt krevende deltager i FN og multilaterale organisasjoner, og en tydelig stemme for menneskerettigheter og demokrati. Norge kan aldri kan gjøre alt, men at den utenrikspolitikken som virker ofte mer kjedelig «håndverk» i nære og kjente fora enn høyprofilert og hyperaktivt engasjement i alle verdens hjørner.

125

130

Et av Forsvarets slagord er "verdt å forsvare".

La meg derfor fortelle hvorfor jeg mener det er på tide å gjøre verneplikten kjønnsnøytral og likestilt, og hvorfor jeg støtter dissensen i programmet. Vi kan kjøpe så mange kampfly og stridsvogner vi vil, men det er personellet og kompetansen som er avgjørende for fremtidens forsvarsevne. Dette er ikke et tiltak som vil øke kvinneandelen i Forsvaret dramatisk, for verneplikt og førstegangstjeneste er to ulike ting. Men det gir muligheter for flere kvinner på sikt, og prinsippet er svært viktig. Og la meg minne om en ting: mange sier at Forsvaret ikke lenger handler om å gå langt og bære tungt. Det er feil. Forsvaret handler fortsatt om å gå langt og bære tungt - men ikke BARE det. Et moderne forsvar trenger VARIERT kompetanse, og Forsvaret VIL HA likestilt verneplikt!

135

140

Likestilt verneplikt er å gi kvinner og menn de samme rettigheter og plikter, og

det er viktig for å sikre et levedyktig, moderne og mangfoldig forsvar i framtida.

150 Grunnloven, kjære landsmøte, var framsynt i 1814. I Grunnloven er nemlig
"enhver borger" forpliktet til å verne landet. Men i 1953, da vernepliktsloven ble
vedtatt, mente nok Stortinget at denne radikale likestillingen fra 1814 hadde
gått for langt - og beholdt verneplikten for menn...

155 I året vi feirer 100-årsjubileet for kvinners stemmerett, er det på tide at vi
innfører likestilling på et av de siste områdene i det norske samfunnet der menn
og kvinner ikke har like rettigheter og plikter. Kjære landsmøte, det som er verdt
å forsvare, bør forsvares av oss alle sammen, kvinner og menn. For alt vi er. Og
alt vi har.

160 **Kilde**
www.hoyre.no

Emner
Høyre, Innlegg, Kvinner, Kvinnesak, Likestilling, Verneplikt

165 **URI**
<https://www.virksommeord.no/tale/ja-til-likestillt-verneplikt>

170

175

180